

ker je bil prepričan, da bi storili v dosego svojega namena velik korak naprej, ako bi nam bila pri teh naših korakih sreča le količkaj mila. Po vsestranskem razgovoru v seji dne 23. prosinca t. l. je odbor sklenil: I. storiti korake glede zgradbe same, in II. glede pomnožitve zgradbenega kapitala.

Ad I. V ta namen smo se obrnili najprej v deputaciji do mestnega župana, preblagorodnega g. Iv. Hribarja in pozneje do slavnega občinskega zastopa deželnega stolnega mesta Ljubljane s prošnjo za brezplačni prostor, oziroma za znižano ceno. Na to smo dobili odgovor, „da bode občinski zastop glede na blagi društveni namen ob času, ko bode moč pričeti z grajenjem učiteljskega konvikta, in kadar si bo društvo preskrbelo v ta namen potrebna sredstva, drage volje podpiral podjetje bodisi s preopustitvijo stavbnega prostora, bodisi z denarnim prispevkom.“

Obrnili smo se dalje zaradi stavbnega načrta in troškovnika do c. kr. nadinženerja g. Fr. Žužka, ki nam je tudi drage volje obljubil, izdelati tak načrt s troškovnikom vred. Ker se je pa izjavil, da za 60.000 gld. ne bode mogoče zgraditi trinadstropnega poslopja, smo mu dali poleg izročnega mu stavbenega „programa“ na prosto voljo, da izdela za dvonadstropno poslopje načrt tako, kakor bi bilo za društvo najugodnejše in bi nam stranski prostori donašali čimveč letnih dohodkov. Žal, da ta načrt do danes še ni izdelan, da bi si ga gospoda lahko ogledali; morebiti pa že gotovo ob prihodnjem zborovanju.

Obrnili smo se tudi osebno do slavnega vodstva kranjske hranilnice za posojilo in podporo in dobili mnogo upanja, da se naši prošnji morebiti že v bližnjem času, ob 50letnici cesarjevega vladanja, povoljno ugoti.

Ad II. V pomnožitev zgradbenega kapitala pa smo bili sklenili: 1. Vložiti prošnjo, do visokega deželnega zbora kranjskega za kako večjo denarno podporo, na katero prošnjo smo dobili sledeči odgovor: „Deželni zbor priznava važnost in korist učiteljskega konvikta v Ljubljani ter je pripravljen ob svojem času v to svrhu dovoliti primeren denarni prispevek, kadar bo zgradba konvikta zagotovljena.“ — 2. Vpeljati krajcarske knjižice z markami po 1 kr. smo razposlali tovarišem, tovarišicam in prijateljem svojim 355, ki iznašajo svoto 4.260 gld., in knjižic z markami po 5 kr. pa 140, ki reprezentujejo svoto 8.400 gld., skupaj za 12.660 gld. Te knjižice se kaj pridno razpečavajo, in ako se v enem ali v dveh letih razprodajo, bomo imeli lep dobiček od njih. In to je prav lahko, samo ako stori vsakdo svojo dolžnost do društva! Te knjižice nam morajo biti pravi pravcati „vademecum“, povsod jih moramo imeti s sabo, in nihče nam ne bode zameril, ako v veseli družbi potrkamo za jeden — „groš“. In predno bode leto pri kraju, nam bode knjižica prazna. Zato, gospoda le pridno in s pogumom na razprodajo in — konec bode venčal delo!

(Dalje prih.)

Književnost in umetnost.

Ženska ročna dela za pouk na ženskih učiteljskih. Sestavila Pavla pl. Renzenberg. I. del: Kvačkanje. V Ljubljani. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Z 58 narisov in 1 dodatkom. Strani 99. Cena 1 K 80 h.

Slovensko pedagogičsko slovstvo ni v nobeni stroki tako zanemarjeno, kakor pri ženskih ročnih delih, in ču-

dili smo se, oziroma obsojali brezbriznost svojih kolegij, da se toliko časa ni upala nobena lotiti dela na tem polju. Zato pa z največjim veseljem pozdravljamo prvo slovensko knjigo te vrste, ki jo je z veliko spretnostjo sestavila ljubljanska vadniška učiteljica gđe. Pavla pl. Renzenberg. Gotovo še z večjim veseljem jo bodo pa pozdravile naše učiteljice, katerim je namenjena kot pomožna knjiga pri pouku ženskih ročnih del. Stvari v veliko korist bi bilo, da se gđe. pl. Renzenberg čimprej loti II., III. in IV. dela. Lepo, v platno vezano knjigo kar najtopleje priporočamo slovenskim učiteljicam in slovenskemu žensktvu sploh. Vsebina I. delu je ta-le: Predilne snovi in preje. Kvačkanje. Vbodi. Vzorce. Gosti vzorce. Preslegasti vzorce. Razni preslegasti vzorce. Zvezde, čipke, vstavki. Vstavki. Geometrijski liki. Otroška oprava. — Ta raznovrstna vsebina jamči, da bo nova knjiga v čast slovenski učni literaturi. Koleginje, sezite pridno po nji!

Zemljepis za spodnje in srednje razrede avstrijskih srednjih šol. Spisal Simon Rutar, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. Drugi tečaj: Opis zemlje. Cena mehko vezani knjigi 2 K, trdo 2 K 40 h. Tiskala in založila Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. — To je naslov knjigi, katero je oskrbel Slovincem premarljivi pisatelj, g. prof. Simon Rutar. Da je knjiga v stvarnem pogledu temeljito sestavljena, to verujemo vsi že pri pogledu na ime pisateljevo. Hvala mu, da se je lotil sitnega dela: sestaviti učno knjigo po najnovejših podatkih in odkritjih, da se vsakdo lahko zanese nanjo. — S to knjigo je odpravljen velik nedostatek, ki ga čutijo po vseh šolah, kjer se zemljepis poučuje v slovenskem jeziku!

Zgodovina srednjega veka. Po Fr. Mayerjevi knjigi za nižje razrede srednjih šol priredil Anton Kaspert, c. kr. profesor prve državne gimnazije v Gradcu. S 26 podobami. Cena trdo vezani knjigi 2 K, mehko vezani 1 K 60 h. V Ljubljani. Natisnila in založila Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1897. Tudi ta knjiga bo dobro služila svojemu namenu.

Povesti. Spisal dr. Ivan Tavčar. — II. V Ljubljani. — Založil pisatelj. — Tiskala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1897. — Težko pričakovani II. zvezek veleznamenitih Tavčarjevih povestij je izšel ter obsega sledečih 8 del: „Otok in Struga“. Novela. — „V Karlovcu“. Novela. — „Valovi življenja“. — „In vendar —!“ Noveleta v pismih. — „Tat“. Podoba iz življenja. — „Gospod Ciril“. — „Čez osem let“. Novela. — „Soror Pia“. Noveleta. — Tudi II., 310 strani obsežajoči zvezek je torej celoten ter obsega dela, katera je spisal pisatelj v dobi l. 1877—1881. Kakor vedno, izkazala se je tudi to pot Bambergova tiskarna: tisk in popir kakor tudi zunanja oprava so uprav salonski. Cena mehko broširanemu zvezku je 2 K 40 h, v platno vezanemu 3 K, v finem platnu pa 4 K 20 h. O povestih II. zvezka prinesemo čim preje obširnejšo študijo; za danes opozarjamo č. čitatelje le na to, da sta I. in II. zvezek Tavčarjevih povestij jako pripravno darilo, ki razveseli po svoji prekrasni obliki in klasični vsebini vsakočar.

„Matica Hrvatska“ razpošilja svoj letošnji pridelek — deseterico leposlovnih in znanstvenih knjig. Med prvimi je nadaljenje zbranih spisov prvega hrvaškega romanopisca Avg. Senoa, med poslednjimi pa jako zanimiv opis Rusije in jugoslovanskih držav s podobami. „Hrvatskih narodnih pesmi“ izide II. zvezek, v katerem bodo zbrane pesmi o kraljeviču Marku. Na to knjigo treba se posebe naročiti (cena zvezku 3 K.) Letnina — 6 K — naj se pošlje ljubljanskemu poverjeniku „Mat. Hrvatske“, g. župniku J. Vrhovniku ali pa njegovemu pooblaščenцу g. knjigovezu Iv. Bonaču. Novi udje dobe brezplačno „Hrvatsko-slovenski slovník“.

Napredak. Časopis za učitelje, uzgajatelje i sve prijatelje mladeži. Glasilo „Hrvatskog pedagogijsko-književnog zbora“ i „Saveza hrv. učiteljskih društava“. Ureduje Stjepan Basariček. U Zagrebu. Tečaj 39. Izhaja štirikrat na mesec ter velja za celo leto 5 gld.

Krščanska škola. Pedagogijsko-naučni list. U Zagrebu. Urednik: Matija Seigerschmied. God. 2. Izhaja dvakrat na mesec in velja 4 K na leto.

Škola. List za učiteljstvo i prijatelje školstva. Ureduje Stjepan Širola. U Karlovcu. God. 9. Izhaja 1. dne v mesecu ter velja 2 gld. na leto.

Szkola. Tygodnik pedagogiczny. Organ towarzystwa pedagogicznego. Wychodzi w sobote. Rok 31. Izhaja vsak teden v Lvvu ter velja 4 gld. na leto.

Peronospora, ali strupena rosa ter način, kako se tej bolezni obraniti. Govoril dne 27. maja 1897 na poučnem shodu središkega bralnega društva „Edinost“ Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču. Maribor 1897. Založilo bralno društvo „Edinost“. Natisnila tiskarna sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Že naslov tej knjižici kaže, da je vredna razširjenja med vinogradniki; vrhu tega pa je knjižica pisana v jako poljudnem zlogu ter jo smemo priporočati najtopleje vsem vinogradnikom.

Iz knjižice, ki stane posamično naročena borih 20 h, ki pa se v večjih naročilih dobi še ceneje, se naši viničarji zamorejo natanko poučiti o navedeni trtni bolezni in o načinu, kako se je je mogoče iznebiti. Sezite torej po nji, vinogradniki in proučite jo dobro, saj je le v vašo korist. Dobi se knjižica pri pisatelju A. Kosiju v Središču na Štajerskem.

„Skladbe“. Fran Korun I. zvezek. To je naslov lični, 14 števil obsegajoči zbirki zborov, čveterospevov, samospevov in komadov za klavir, violino itd., katere je izdal marljivi založnik L. Schwentner v Brežicah. Cena 35 strani kvart-oblike obsegajočemu zvezku je 4 K.

Beseda učiteljska. Tydennik pro učitele a přatele školství národního. Redaktori: Karel Bulíř a Jan Dolenský. V Praze. Ročník 30. Velja 6 K na leto.

Posel z Budče. Tydeník vychovatel'sky pro národní učitelstvo v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku. Redaktor: L. Strahl. Ročn. 29. V Praze. Velja 6 K na leto.

Česky učitel. Vestník „Ustředního spolku jednot učitel'ských v král. Českém“. V Praze. Ročn. I. Izhaja dvakrat na mesec in velja 5 K na leto.

Narod a škola. List věnovaný časovým otázkám z oboru školství obecného a snahám novodobého národního učitel'sva. Organ „Ustřední jednoty českých učitelů ve Slezsku“. Vydava Klement David. V Velikém Meziříčí. Ročník 19.

Freie Lehrerstimme. Wien. IV. Jahrg. Organ der jüngeren Lehrerschaft. XV/I Kranzgasse II. Izhaja dvakrat na mesec in velja 4 K.

Schlesisches Schulblatt. Organ des österr.-schlesischen Landeslehrervereines. Troppau. Izhaja dvakrat mesečno in velja 4 K na leto.

„Slovanska knjižnica“. Prihodnja knjiga izide 15. svečana ali pa morda šele 15. sušca; prinese pa „zgodovino slovenskega slovstva“ za šolsko rabo. Potem bo izhajal v večjih mesečnih snopičih potopis v Petrograd iz peresa gosp. učitelja Stiasnega v Radovljici. Potopis se čita jako lepo in je jako mikaven.

„Prva nemška vadnica“ je izšla v c. kr. zalogi šolskih knjig kot nova učna knjiga. Cena 35 kr. Spisal g. ravnatelj H. Schreiner. Navodilo o rabi „Prve nemške vadnice“, od istega pisatelja, ki jako zanimivo kaže učno metodo v tem predmetu, je dobiti za 20 kr. v založbi šolskih knjig.

„Ljubljanski Zvon“ 1. št. tega najboljšega, najstarejšega in najuglednejšega slovenskega mesečnika za leposlovje in znanstvo nas je razveselila z mnogimi novostmi. Založništvo je nabavilo povsem nove, jako lepe črke, novo „glavo“, nove inicijalke in vinjete, katere je naslikal v docela modernem žanru znani slovenski akad. slikar M. Jama. „Zvon“ ima tudi novo

simpatičnejšo obleko — modro rumenkast ovitek. Bogato in jako zanimivo vsebino priobčimo prihodnjič. Omenjamo le, da se začnemo že v 1. številu dve obširni povesti in da je objavljenih več krajših povestí, člankov in pesmic. „Lj. Zvon“ velja za vse leto za učitelje in učiteljice samo 4 gld. Prijatelji lepe domače literature, agitujte za „Zvon“ in naročajte ga!

„Dom in Svet“, ilustriran list za leposlovje in znanstvo, izhaja dne 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 4 gld. 20 kr. „Dom in Svet“ ima tudi mnogo sotrudnikov izmed učiteljstva. Priporočamo ta jedini naš ilustrirani in dobro urejeni list svojim čitateljem v naročitev.

„Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino. Stane za leto 2 gld. 60 kr. „Vrtec“ priporočamo najtopleje v nakup šolskim knjižnicam in onim, ki žele razveseliti našo mladino z lepim in dobrim berilom.

Naši dopisi.

Iz krškega okraja. (Okrajna učiteljska konferencija.) [Dalje.] Pravopisja in spisja ni treba posebe poučevati. Najlažje se zveže z branjem, s slovnico in s spisjem. Pravopisje se najbolje goji, ako se otroci pridno vadijo prepisovanja. Velike važnosti je spisje. V prvi vrsti je čitanka pravi vir vsem spisovnim vajam. V višjih razredih pa se vzemo povesti, popisi, primerjave, pisma i. t. d. Jako važno za praktično življenje je pismo. Učenci naj se praktično uče pisati pisma, napravljati naslove i. t. d. Vzemo naj se tudi dopisnice, zalepke, pošne nakaznice in denarna pisma. Dobro je tudi, če se otroci na večrazrednicah seznanijo z izpričevali, z računi in s pobotnicami. — Nemški jezik. Ne zadošča, da znajo otroci le nemški brati in pisati, ampak prisvojiti si morajo kolikor mogoče velik zaklad nemških besed in raznih fraz. Uspehi v nemščini so bili malo slabi. Učitelj naj vadi učence, da bodo poskušali tudi nemški govoriti. Berila in tvarino treba pojasnjevati s slovenščino. Razjasnjene besede, kratki stavki in male pesemce naj se uče tudi na pamet. Tudi pismeno naj se nemščina goji z oblikovanjem svojega pravopisa.

Glede računstva pravi g. nadzornik: Druga stopinja tridelne Močnikove „Računice“ naj se predela v vseh šolah. Pouk v računstvu se vrši nazorno. Razstavne podobe naj postanejo otrokom posebno jasne. Pri posameznih številih se vzemo sem pripadajoče uporabe, n. pr. meterske mere, čas i. t. d. Posebno dolgo se je muditi pri prehodu iz jedne desetice v drugo. Naštevanko mora znati vsak otrok kakor očenaš. Priporočam tudi ponavljanje. Napredek v računstvu je bil različen, po nekod prav dober. Pri pismenem odštevanju naj se odpravi posojilna pika in naj se odšteva s prištevanjem. Računske naloge se morajo popravljati in klasifikovati. Glede nalog sploh pravi g. nadzornik, naj bi se vsakega $\frac{1}{4}$ leta iz vsakega predmeta dale 3 naloge. Nekaterne računske naloge naj se najprej spišejo z besedami, a potem naj se šele naredi izdelek; druge pa naj se izvrše s samimi številkami. Tako naj se menjavno postopa. Računstvo na pamet naj se posebno vadi. Tudi geometrijskega oblikoslovja ni zanemarjati. V vsaki šoli bodi računski stroj; na večrazrednicah naj se nahajata vsaj dva. V vsaki šoli bodi tudi zbirka metr. mere in vage. — Pri zemljepisju treba gledati na to, da bodo otroci znali brati zemljevide. Dobro je tudi, spomladi iti pod milo nebo ter otrokom tam pojasnjevati geografske pojme. Iz zgodovine naj se jemlje največ slike iz avstrijske zgodovine; posebno naj se vzemo najvažnejši podatki o našem cesarju. Sploh naj se vse realije uče tako, da se otroci z večkratnim ponavljanjem v šoli osvoje gradivo, čeprav ne obsežno, vendar pa za praktično življenje koristno znanje.

Lucilius.

(Dalje prih.)